

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

(Conclusion and Recommendation)

การศึกษาศาภาพแวดล้อมทางวิชาการหลักสูตรนิเทศศาสตร์เกษตร สาขาวิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร คณะเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อศึกษาศาภาพแวดล้อมทางวิชาการในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งสนับสนุนวิชาการในการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา การวัดผลและประเมินผล โดยสรุปผลการศึกษาดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 78.4 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 21.6 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 47.4 รองลงมาได้แก่ ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 33.3 และชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 19.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 สภาพแวดล้อมทางวิชาการ ด้านหลักสูตร

จากการศึกษาศาภาพแวดล้อมทางวิชาการด้านหลักสูตร นักศึกษามีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 4.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ เนื้อหาในแต่ละรายวิชาของหลักสูตรได้สอดแทรกให้ผู้เรียนมีจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.17) หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย 4.16) เนื้อหาแต่ละรายวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง (ค่าเฉลี่ย 4.14) เนื้อหาในแต่ละรายวิชาของหลักสูตรสอดคล้องกับการฝึกปฏิบัติและการฝึกงาน (ค่าเฉลี่ย 4.08) หลักสูตรมีแผนการเรียนที่ชัดเจนและมีการปฏิบัติเป็นไปตามที่กำหนด (ค่าเฉลี่ย 4.04) เนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่เรียนทันสมัยกับสภาพการณ์ปัจจุบัน (ค่าเฉลี่ย 4.00) หลักสูตรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะด้านวิชาชีพนิเทศศาสตร์เกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.99) เนื้อหาในแต่ละรายวิชาของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 3.95) หลักสูตรมีรายวิชาต่าง ๆ ให้เลือกได้ตามความสนใจของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 3.89) หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และการจัดเนื้อหาในหลักสูตรเป็นไปตามลำดับความยากง่าย (ค่าเฉลี่ย 3.85)

ตอนที่ 3 สภาพแวดล้อมทางวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทางวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 4.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยมากที่สุด เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อาจารย์สอนให้นักศึกษาได้ค้นคว้าและการทำงานร่วมกัน (ค่าเฉลี่ย 4.23) อาจารย์ชี้แจงจุดมุ่งหมายของรายวิชา วิธีการเรียนและการวัดผลอย่างชัดเจน และการจัดการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.21)

ส่วนข้อที่นักศึกษาเห็นด้วยมาก เรียงตามลำดับได้ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.15) การจัดการเรียนการสอนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กว้างขวางมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.13) อาจารย์สอนให้นักศึกษาสามารถศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 4.12) การจัดการเรียนการสอนเน้นเนื้อหาที่เป็นทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 4.12) อาจารย์เข้าสอนตรงตามเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอและอาจารย์สอนให้นักศึกษาสามารถคิด วิเคราะห์ ตัดสิน แก้ไข ปัญหาอย่างเป็นระบบ (ค่าเฉลี่ย 4.11) การจัดการเรียนการสอนมีการใช้ตำรา หนังสือ และเอกสารต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้มากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.09) อาจารย์ใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาของแต่ละรายวิชา (ค่าเฉลี่ย 4.08) อาจารย์ใช้วิธีการสอนที่มีความหลากหลายรูปแบบตามลักษณะรายวิชา (ค่าเฉลี่ย 4.07) อาจารย์ให้ความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัยเกี่ยวกับวิชาที่สอนอยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.05) และอาจารย์อธิบายเนื้อหาวิชาให้นักศึกษาเข้าใจอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 4.02)

ตอนที่ 4 สภาพแวดล้อมทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทางวิชาการด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 4.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยมากที่สุด เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.32) อาจารย์ให้ความสนใจและสอบถามความก้าวหน้าของงานที่มอบหมายให้นักศึกษารับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.22) อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการจัดการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.21)

ส่วนข้อที่นักศึกษาเห็นด้วยมาก โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ อาจารย์ช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาที่มีปัญหาทางการเรียน และนักศึกษามีความสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทาง

วิชาการกับอาจารย์ได้ (ค่าเฉลี่ย 4.17) นักศึกษาสามารถสอบถามอาจารย์เมื่อมีปัญหาในรายวิชาที่เรียน และอาจารย์เอาใจใส่ให้นักศึกษาเมื่ออยู่ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.16) อาจารย์สนับสนุนให้นักศึกษามีพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการจัดการเรียนการสอนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กว้างขวางมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.13) อาจารย์สนับสนุนการทำกิจกรรมทางวิชาการของนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.10) อาจารย์จัดตารางเวลาให้นักศึกษาเข้าพบได้โดยการนัดหมายล่วงหน้า และอาจารย์แนะนำแหล่งความรู้ให้นักศึกษาได้ค้นคว้าเพิ่มเติม (ค่าเฉลี่ย 4.09)

ตอนที่ 5 สภาพแวดล้อมทางวิชาการ ด้านสิ่งสนับสนุนวิชาการในการเรียนการสอน

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทางวิชาการด้านสิ่งสนับสนุนวิชาการในการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 3.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.99) มีสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและมีการจัดหาแหล่งทุนเพื่อการศึกษาของหลักสูตรอย่างทั่วถึง (ค่าเฉลี่ย 3.93) คุณภาพของโสตทัศนูปกรณ์ในการเรียนการสอนมีคุณภาพ สามารถใช้งานได้ (ค่าเฉลี่ย 3.92) มีห้องสมุดแหล่งค้นคว้า ตำราในการเรียนการสอนเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.90) มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย และอินเทอร์เน็ตเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.88) โสตทัศนูปกรณ์ในการเรียนการสอนมีเพียงพอต่อการใช้งาน และมีการจัดหาแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 3.87) มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งทุนเพื่อการศึกษาของหลักสูตรอย่างทั่วถึง (ค่าเฉลี่ย 3.86) มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 3.83) การให้บริการอีเมล (e – mail) และอินเทอร์เน็ต (internet) มีความรวดเร็วต่อการใช้งาน (ค่าเฉลี่ย 3.80) สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของห้องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในการเรียนมีเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.76)

ตอนที่ 6 สภาพแวดล้อมทางวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทางวิชาการด้านการวัดและประเมินผล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ การวัดและประเมินผลการเรียนของนักศึกษา มีความเหมาะสมตามลักษณะรายวิชา (ค่าเฉลี่ย 4.04) การวัดและประเมินผลการเรียนภาคปฏิบัติมี

ความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 4.00) การวัดและประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.99) การจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน และการวัดและประเมินผลการเรียนภาคทฤษฎีมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.96) และมีระบบการแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนได้ทราบอย่างรวดเร็ว (ค่าเฉลี่ย 3.93)

ตอนที่ 7 สรุปผลสภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตรนิเทศศาสตร์เกษตร

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย 4.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.17 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 4.13 ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 4.01 ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 3.99 ด้านสิ่งสนับสนุนวิชาการในการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.86

ตอนที่ 8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพแวดล้อมทางวิชาการหลักสูตรนิเทศศาสตร์เกษตร

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการระหว่างเพศชายกับเพศหญิง มีผลดังนี้

ด้านหลักสูตร พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60) ซึ่งมากกว่าเพศหญิงที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) เมื่อนำค่าความคิดเห็นไปทดสอบหาความแตกต่าง พบว่า เพศชายและหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า เพศชายและหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.22) และเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) ตามลำดับ เมื่อนำค่าความคิดเห็นไปทดสอบหาความแตกต่าง พบว่า เพศชายและหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.28) ซึ่งมากกว่าเพศหญิงที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14) เมื่อนำค่าความคิดเห็นไปทดสอบหาความแตกต่าง พบว่า เพศชายและหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านสิ่งสนับสนุนทางวิชาการในการเรียนการสอน เพศชายและหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 3.91 และ 3.85 ตามลำดับ) เมื่อนำค่าความคิดเห็นไปทดสอบหาความแตกต่าง พบว่า เพศชายและหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านการวัดและประเมินผล เพศชายและหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99 และ 3.98 ตามลำดับ) เมื่อนำค่าความคิดเห็นไปทดสอบหาความแตกต่างพบว่า เพศชายและหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สำหรับผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 3 ในด้านสิ่งสนับสนุนทางวิชาการในการเรียนการสอน พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างน้อย 2 คู่ ดังนั้นเพื่อหาความแตกต่างระหว่างคู่ จึงวิเคราะห์รายคู่โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกัน คือ กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 3

สำหรับผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 3 ในด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างน้อย 2 คู่ ดังนั้นเพื่อหาความแตกต่างระหว่างคู่ จึงวิเคราะห์รายคู่โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกัน คือ กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 3

ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 3 ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา นั้นไม่มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการหลักสูตรนิเทศศาสตร์เกษตร

ด้านหลักสูตรควรมีวิชาเรียนด้านนิเทศศาสตร์ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา เช่น ห้องปฏิบัติการ กล้อง ฯลฯ ควรมีอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ครบครันกว่านี้ ควรขยายหลักสูตรเพราะในสาขาวิชาโทจะเน้นสองวิชาใหญ่ ๆ เช่นกราฟิกและสิ่งพิมพ์ ซึ่งบางคนถนัดเพียงวิชาเดียวจึงเกิดความล้าเพราะอีกวิชาไม่ถนัดเลย และหากเรียนจะเสียเปรียบคนที่ถนัดสองวิชา

ด้านการจัดการเรียนการสอนควรมีการเรียนการสอนแบบเข้มข้นกว่าเดิม ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

ด้านสิ่งสนับสนุนวิชาการในการเรียนการสอนควรมีการจัดห้องสมุดประจำคณะ เพื่อการค้นคว้าความรู้ของนักศึกษา

ด้านการวัดและประเมินผลมีการวัดการประเมินผลที่เหมาะสมอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำวิจัยเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตรในระดับคณะและสถาบัน
2. ควรทำวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์เกษตรของคณะเทคโนโลยีการเกษตร
3. ควรศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมของคณะเทคโนโลยีการเกษตร

